

KLIIMAMINISTEERIUM

Riigikogu
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 16.06.2026 nr 2-3/15-566

Meie 03.07.2026 nr 1-14/26/2376-2

Vastuskiri Riigikogu liikme Aleksandr Tšaplõgini
kirjalik küsimus energeetika- ja keskkonnaministrile
(KK 566) (Energeetikapoliitika kohta)

Austatud Riigikogu esimees Lauri Hussar

Siinkohal vastan Teie küsimustele:

1. Milliste konkreetsete arvutustega põhjendatakse väidet, et tuuleenergia edasine arendamine toob kaasa elektrienergia hinna languse lõpptarbijatele?

Tuuleenergia tehnoloogia on viimase kümnendiga märgatavalt odavnenud ning maismaatuul on Eestis lähiajal üks kuluefektiivsemaid viise suurendada konkurentsivõimelise hinnaga elektritootmise mahtu. Madala muutuvkuluga tuuleenergia vähendab börsihinda eelkõige tundidel, mil tuuletoodang asendab kallimaid tootmisviise ja leevendab hinnatippe. Sellist lähenemist toetavad järgmised Kliimaministeeriumi tellitud analüüsid.

Esiteks, Kliimaministeeriumi tellimusel veebruaris 2026 valminud elektrienergia 2026-2050 stsenaariumide modelleerimise analüüsis¹ on toodud energiatehnoloogiate tulud, kulud ja kulude katmise puudujäägid kokku 6 põhiststsenaariumis ja tundlikkusanalüüsis testitud täiendavas 13 stsenaariumis. Analüüs näitab, et soodsam elektri börsihind kujuneb suurema tuule- ja päikeseenergia toodanguga stsenaariumides (vt stsenaarium 6).

Teiseks, TalTechi analüüsi „Kes võidab ja kes maksab kinni ülemineku taastuvenergiALE? Kuidas leida tasakaal energiasüsteemi toimimise ning tarbija ja tootja vahel?“ kohaselt on Eesti elektri hind kõige madalam juhul, kui 70–80% elektrist toodetakse tuulest, kuid ka päikesest ja biomassist. TalTechi analüüs² näitas, et mida suurem on päikese- ja tuulelektri osakaal, seda vähem tundlik on perioodi keskmine elektrienergia hind CO₂ tasudele ja maagaasi hinnale.

¹ [Modelling the Electricity Exchange Price 2026-2050](#) [Energeetika ja maavarade valdkonna analüüsid ja uuringud | Kliimaministeerium](#)

² [Kes võidab ja kes maksab kinni ülemineku taastuvenergiALE? Kuidas leida tasakaal energiasüsteemi toimimise ning tarbija ja tootja huvide vahel?](#)

Eesti tuuleenergia toodang on viimastel aastatel järjest suurenenud³:

2023 0,7 TWh

2024 1,16 TWh

2025 1,32 TWh

Elektri börsihind on samal ajal Eestis järjest vähenenud⁴:

2023 90,79 €/MWh

2024 87,27 €/MWh

2025 80,38 €/MWh

2. Kuidas selgitab valitsus vajadust investeerida umbes 1,5 miljardit eurot gaasielektri jaamade ehitamisse, arvestades deklareeritud eesmärki vähendada sõltuvust imporditavast fossiilkütusest?

Eesti elektrisüsteemi süsteemihaldur Elering AS kavandab elektrisüsteemi hajutatud taaskäivitamise teenuse hanget, mille maht, tingimused ja maksumus selguvad turukonsultatsiooni ja hanke käigus⁵. Tegemist on eelkõige kriisikindluse meetmega, mis suurendab võimalust taastada ulatusliku katkestuse korral elektrivarustus piirkonniti ja kiiremini.

Gaasielektri jaamad on üks võimalik tehniline lahendus, sest need käivituvad kiiresti, rajatakse suhteliselt lühikese ajaga ja sobivad hästi reserv- ning tipuvõimsuse tagamiseks. Ka praegune Kiisa avariireserv jaam on gaasielektri jaam. Elering ise jaamu ei raja ega eelista üht tehnoloogiat teisele. Lahenduste hindamisel lähtutakse varustuskindlusest, tehnilisest sobivusest ja tarbijale tekkivast kogukulust. Hajutatud juhitav võimsus vähendab ühe suure sõlme riski ning aitab katta olukordi, kus taastuvenergia tootmine on madal või süsteem vajab taaskäivitamist⁶.

Eestis toodetakse ja sisestatakse gaasivõrku ka kodumaist biometaan. Kui 2025. aastal toodeti Eestis biometaan mahus 306 GWh⁷, siis 2026. a lisandub tootmisele uusi biometaan kätisi aastase tootmismahuga ca 180 GWh. Kodumaise biometaan tootmine aitab vähendada sõltuvust fossiilsest maagaasist.

3. Millised on võrreldavad hinnangud sama võimsusega gaasi-, põlevkivi- ja tuumaelektri jaamade kapitalikulutuste kohta, mida ministeerium otsuste tegemisel kasutab?

Kliimaministeeriumi tellimisel veebruaris 2026 valminud elektri hinna 2026-2050 stsenaariumide modelleerimise analüüsis⁸ on toodud energiatehnoloogiate tulud, kulud ja kulude katmise puudujäägid (nt analüüsi aruandes lk 162).

4. Milliseid kriteeriume kasutatakse erinevate generatsiooniliikide majandusliku otstarbekuse hindamiseks ja miks need kriteeriumid viivad uute põlevkivielektri jaamade ehitamisest loobumiseni, samal ajal kaaludes oluliselt kallimaid projekte?

Eelnevas punktis nimetatud analüüsi ühe tulemusena leiti, et kui põlevkivist elektritootmise aasta kulu on 92,1 mln eurot ja tulu 37,7 mln eurot, siis nt maagaasil elektritootmise aasta kulu on 18,5

³ Võrku antud kütuseliigiti [Elekter](#)

⁴ [Nord Pool | Day-ahead prices](#)

⁵ <https://elering.ee/artikkel/elering-loob-hajutatud-taaskaivitamise-voimekuse-ulaslike-elektrikatkestuste-puhuks>

⁶ Vt lisaks [KKK: elektrisüsteemi taaskäivitamise võimekus ja gaasijaamad | Elering](#)

⁷ Vt lisaks [elextra.ee](#) veebist - [Biometaan](#)

⁸ [Modelling the Electricity Exchange Price 2026-2050. Energeetika ja maavarade valdkonna analüüsid ja uuringud | Kliimaministeerium](#)

mln eurot ja tulu 17,7 mln eurot ning maismaatuuleenergiast tootmise kulu 102,9 mln eurot ja tulu 96,3 mln eurot⁹, vt 2035. aasta tulude ja kulude vahe näidisarvutuse väljavõte analüüsist:

Fuel	Total Annual Revenue (mEUR)	Total Annual Cost (mEUR)	Cost recovery shortfall (mEUR)
Natural Gas	17.7	18.5	-0.8
Oil Shale	37.7	92.1	-54.5
Onshore wind	96.3	102.9	-6.5

Nende arvutuste põhjal on põlevkivielektri jaamade teenitav tulu oluliselt väiksem ja toetuse vajadus märksa suurem kui gaasi- või maismaatuuleelektri tootmisel. Seetõttu oleks põlevkivist elektritootmise jätkamine, sealhulgas uute jaamade rajamine, ühiskonnale oluliselt kallim kui gaasi kasutamine elektri tootmiseks tiputarbimise ajal, kui tuule- ja päikeseenergia toodang on madal. Seevastu on gaasielektri jaamade ja maismaatuule elektri jaamade tulude puudujääk marginaalne võrreldes kogukuluga.

Analüüs lähtub ENMAK 2035 eesmärgist lõpetada põlevkivi otsepõletamine elektritootmises 2035. aastaks ning arvestab põlevkivitehnoloogia vananemisega 2040. aastaks, sh Auvere elektri jaama üleminekut biomassile aastatel 2035–2040. Mudelitulemuste järgi liiguvad turupõhised investeeringud eeskätt gaasielektri jaamadesse ja akudesse, sest nii on ühiskonnale soodsam.

5. Kas on tehtud analüüsi kehtivate ja kavandatavate energeetikapoliitika meetmete mõju kohta Eesti majanduse konkurentsivõimele ning elektrienergia hinna tasemele kodumajapidamistele ja ettevõtetele? Kui analüüs on tehtud, palun esitada selle peamised järeldused.

Viimase viie aasta jooksul on Eestis taastuenergiasse oluliselt investeeritud: päikeseenergia kasutus on kolmekordistunud ja tuuleenergia kasutus kahekordistunud. Selle tulemusel on elektri börsihind pärast 2021.–2022. aasta energiakriisi järk-järgult langenud, nagu ka teistes Läänemere äärses riikides¹⁰. Aastatel 2024–2025 oli Eesti elektri lõpphind nii kodu- kui ka mittekodutarbijate jaoks EL-i 27 liikmesriigi seas keskmiselt 9.–10. kohal ehk soodsama hinnaga riikide esimeses kolmandikus.

Aastatel 2024–2025 moodustasid üle poole Eesti kodutarbijatest tarbijad, kelle aastane elektritarbimine oli 5000–14 999 kWh. Eesti elektri lõpphind ei olnud kodutarbijate rühmades kõige soodsam, kuid jäi enamikus rühmades 7 võrreldava Läänemere riigi seas soodsuselt 2.–3. kohale.

Eesti kodutarbijate elektri lõpphinna¹¹ koht 7 Läänemere riigi võrdluses 2024.–2025. aasta poolaastate kaupa:

Tarbijarühma kood	2024-S1	2024-S2	2025-S1	2025-S2
TOT_KWH	2	3	3	3
KWH_LT1000	3	2	3	2
KWH1000-2499	4	3	2	2
KWH2500-4999	2	2	3	3
KWH5000-14999	3	4	3	3
KWH_GE15000	1	1	2	2

⁹ Lk 162 Modelling the Electricity Exchange Price 2026-2050 [Energeetika ja maavarade valdkonna analüüs ja uuringud | Kliimaministeerium](#)

¹⁰ [Nord Pool | Day-ahead prices](#)

¹¹ [\[nrg_pc_204\] Electricity prices for household consumers - bi-annual data \(from 2007 onwards\)](#)

Aastatel 2024–2025 oli Eesti mittekodutarbijate elektri lõpphind enamikus tarbijarühmades seitsme Läänemere riigi võrdluses soodsuselt 4.–5. kohal.

Eesti mittekodutarbijate elektri lõpphinna¹² koht seitsme Läänemere riigi võrdluses 2024.–2025. aasta poolaastate kaupa:

Tarbijarühma kood	2024-S1	2024-S2	2025-S1	2025-S2
MWH_LT20	4	4	4	4
MWH20-499	4	4	4	4
MWH500-1999	4	5	5	5
MWH2000-19999	5	5	5	5
MWH20000-69999	5	6	4	4
MWH70000-149999	5	5	6	5
TOT_KWH	4	4	4	4

Kliimaministeeriumi tellitud analüüs *Modelling the Electricity Exchange Price 2026–2050*¹³ käsitleb energiapoliitika meetmete mõju eelkõige elektri börsihinnale ja energiasüsteemi struktuurile. Analüüsi põhijäreldused on järgmised:

- tuuleenergia lisandumine alandab hindu läbi pakkumise suurenemise ja impordisõltuvuse vähenemise;
- taastuvenergia (eriti tuuleenergia) arendamine alandab elektri keskmist börsihinda;
- taastuvenergia vähene areng halvendab hinnataset ja suur taastuvenergia osakaal annab madalaima hinnataseme;
- analüüs toetab seisukohta, et odavam elektri hulgihind parandab konkurentsivõime eeldusi;
- kodumaine tootmine vähendab impordi ja stabiliseerib turgu.

Erinevalt eeltoodu elektri börsihinna modelleerimisest käsitleb analüüs „*ENMAK2035 elektrivarustuse investeringute majandusmõju november 2025*“¹⁴ juba otseselt elektrivarustuse investeringute mõju majandusele, sh:

- lisandväärtus
- tööhõive
- SKP
- ettevõtete kulud
- elektrienergia hinna mõju majandustegevusele.

Analüüs kinnitab, et energeetikapoliitika meetmete mõju Eesti konkurentsivõimele toimub eeskätt elektrienergia hinna kaudu – madalam elektri hind toetab majanduskasvu, tarbimist ja konkurentsivõimet, samas kui kõrgem hind avaldab vastupidist mõju.

Analüüsi keskne järeldus on, et madalamal elektri hinnal on selgelt positiivne majandusmõju ja kõrgemal elektri hinnal on negatiivne mõju tarbimisele ja lisandväärtusele.

6. Milliseid meetmeid rakendab ministeerium huvide konflikti välistamiseks ja täieliku läbipaistvuse tagamiseks riiklike subsiidiumide jaotamisel, energeetikaprojektide toetamisel ning riigiabi saajate valikul energeetikasektoris?

Ministeerium tagab energeetikaprojektide toetamisel läbipaistvuse ja huvide konflikti vältimise mitmetasandilise kontrollisüsteemiga. Toetuste ja riigiabi andmine toimub avalikus ja formaliseeritud haldusmenetluses ning otsuseid teevad pädevad asutused vastavalt oma ülesannetele. See vähendab suvalise või isikupõhise otsustamise riski ja tagab taotlejate võrdse

¹² [\[nrg_pc_205_c\] Electricity prices components for non-household consumers - annual data \(from 2007 onwards\)](#)

¹³ [Energieetika ja maavarade valdkonna analüüsid ja uuringud | Kliimaministeerium](#)

¹⁴ [ENMAK2035 elektrivarustuse investeringute majandusmõju november 2025](#)

kohtlemise. Otsustus- ja kontrolliprotsessis osalejatelt nõutakse huvide konflikti deklaratsioone; lisaks kontrollitakse kulude abikõlblikkust, tehakse vajadusel kohapealseid kontrolle ja järelauditeid ning menetletakse võimalikke rikkumisi.

Riiklike toetuste jaotamisel välistatakse huvide konflikt ja tagatakse läbipaistvus riigihangete¹⁵ ja avalike konkursside korraldamisega¹⁶, ametikohtade täitmisel lähtutakse avaliku teenistuse seadusest, võrdsete võimaluste tagamisega projektitaotlustele¹⁷ rahasaamisel, riigiabi andmise reeglitest¹⁸.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt

energeetika- ja keskkonnaminister

Koopia: Riigikantselei

---

¹⁵ [Riigihangete seadus-Riigi Teataja](#)

¹⁶ [Avaliku teenistuse seadus-Riigi Teataja](#)

¹⁷ [Projekti taotluse kirjutamine ja esitamine | Riigi Tugiteenuste keskus](#)

¹⁸ [Riigiabi | Rahandusministeerium](#)